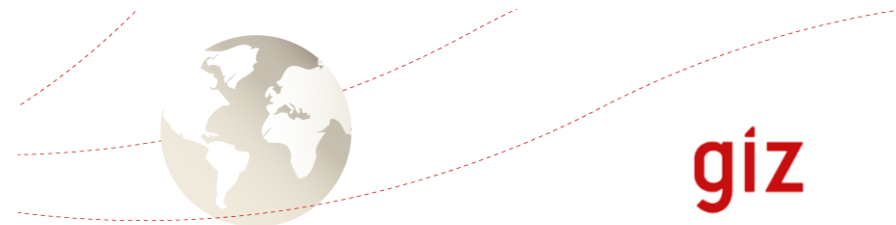

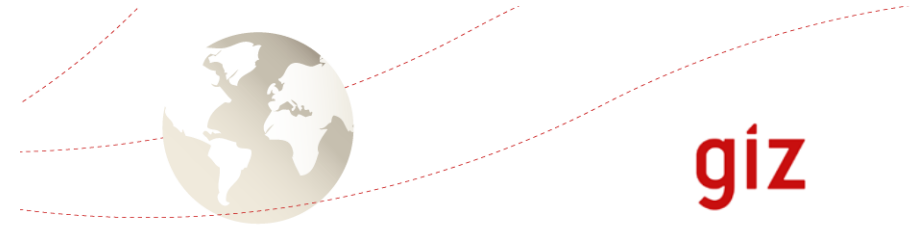
State Aid Management Project
Funded by the European Union

Državne pomoći za regionalni razvoj 2014-2020

Lea J. Lekočević
SAM GIZ ekspert za državne pomoći

Podgorica, 11. februar 2014

PRAVNI OSNOV

Smjernice o regionalnoj državnoj pomoći za
razdoblje 2014 – 2020 (OJ C 209 ,
23.07.2013

CILJ

Smanjenje razlika u razvoju pojedinih regija v EU (kohezijska cilj).

Mjera državne pomoći je prihvatljiva ako:

- doprinosi ka **dobro definisanim ciljem** zajedničkog interesa
- usmerena u odklanjanje tržišnog nedostatka
- primaoci mijenjaju svoje rukovanje (dodatna djelatnost - ne bi se realizovala bez državne pomoći ili bih se realizovala na manji ili drugačiji način ili na nekoj drugoj lokaciji

UKLJUČENOST U STRATEGIJU

Regionalne državne pomoći - sastavni dio regionalne strategije razvoja/jasno opredeljeni ciljevi – usaglašenost sa tim ciljevima/doprineti njihovom ostvarivanju.

U suprotnom - potrebno je dokazati, da će državna pomoć doprineti ka ostvarenju strategije razvoja regiona.

Pojedinačna državna pomoć – davalac mora ustanoviti i potvrditi usmerenost projekta ka ciljevima strategije razvoja.

EVALUACIJA

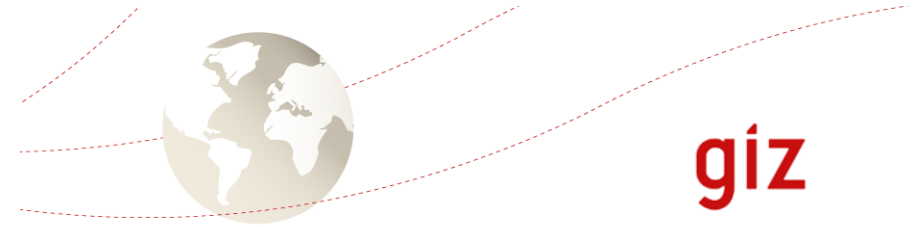
Naknadna ex post evaluacija za šeme:

- sa velikim budžetom
- uticajem na značajne tržišne, tehnološke ili regulatorne promjene.

Ocjena pripremljena od strane nezavisno stručnjaka, na osnovi metodologije, javno objaviti.

OPRAVDANI REGIONI

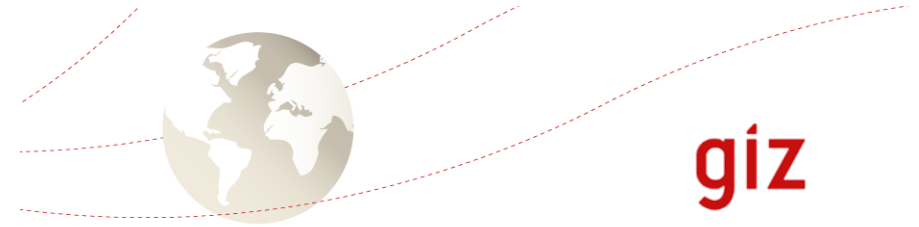
ISKLJUČENI SEKTORI I

Regionalne pomoći mogu se aplicirati u svim sektorima **osim** u sektorima:

- za koje su na snazi posebna pravila
- za koje su na snazi dopunska pravila
- koji jesu u strukturnom padu ili postoji višak kapaciteta
- Isključenim per se

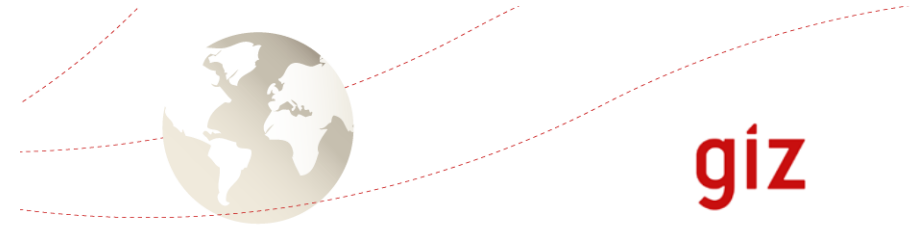
ISKLJUČENI SEKTORI II

- sektor ribarstva i akvakulture (uzgoj ribe)/posebna pravila
- sektor poljoprivrede – primarna proizvodnja, prerada i promet proizvoda iz A 1 /posebna pravila
- čelična industrija /isključeni per se
- industrija sintetičkih vlakana/ isključeni per se
- sektor saobraćaja / posebna pravila-dozvoljeno /izuzetak slajd 13
- sektor energetike /posebna pravila
- pomoć aerodromima /posebna pravila
- preduzeća u poteškoćama/ posebna pravila

DODJELA DRŽAVNE POMOĆI

Državna pomoć je dodjeljena, kada grantor donese pravno obavezujući akt o dodjeli državne pomoći.

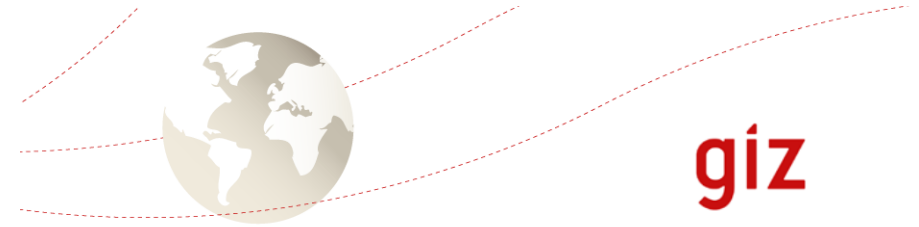

VRSTE REGIONALNIH POMOĆI

- investiciona pomoć (pomoć za početnu investiciju)
- operativna pomoć

-

-

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ-PRIMATELJI

Može se upotrebiti za velika, srednja i mala preduzeća u regiji A.

Ograničena je upotreba za velika preduzeća u regiji C.

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ-INTENZITETI

A regije sa BDP < 45 % od prosijeka EZ-27	50%	60%	70%
A regije sa BDP < 60 % od prosijeka EZ-27	35%	45%	55%
A regije sa BDP < 75 % od prosijeka EZ-27	25%	35%	45%
Ex-A regije* sa BDP < 90 % od prosijeka EZ-27	15%	25%	35%
C regije sa redko naseljenim oblastima	15%	25%	35%
C regije - standardne	10%	20%	30%

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ - OPRAVDANI TROŠKOVI

- **materialne investicije** (zemlja, zgrade, mašine, oprema; može i saobraćajna sredstva za železnički javni prevoz)
- **nematerijalne investicije** (patenti, patentirani know – how, licence, nepatentirani know – how/do 100 % troškova za SMP, do 50 % cijelokupnog iznosa opr.tr. Projekta za velika preduzeća)

ILI

- **trošak plate** (neto povećanje broja zaposlenih/bruto plata od dvije godine)
- **investicione konsultantske studije povezane sa investicijom u visini do 50 % troškova ali samo za SMP**

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ - OPRAVDANI TROŠKOVI - PRIMJER

Preduzeće Ramada (Srednje veliko preduzeće)

a). Planirani troškovi investicije

- nabavka mašina : 200.000 €

b). Nova radna mjesta

- bruto plata za 10 novih zaposlenih za 2 godine: 400.000 €

MAX intenzitet : 50% + 10% = 60%

Opravidani troškovi za investiciju **ILI** nova radna mjesta

a). $200.000 \text{ €} * 60\% = \mathbf{120.000 \text{ €}}$ ~~$(200.000 + 400.000) * 60\% = 360.000 \text{ €}$~~

ILI!

b). $400.000 \text{ €} * 60\% = \mathbf{240.000 \text{ €}}$

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ – POČETNA INVESTICIJA

Investicija mora biti početna:

- ulaganja u osnovna sredstva novog postrojenja,
- *proširjenje postojećeg postrojenja,*
- *diverzifikacija proizvodnje / opravdani tro. $\geq 200\%$ knjig. Vrijednosti postojećih sred.,*
- *bitna promjena proizvodnog procesa / opravdani tro. $>$ amort. v poslednjih 3 g.*
- *kupnja sredstava poslovne jedinice, koja je/bi bila zatvorena.*

Zamjena već postojeće opreme nije opravdani trošak.

Sredstva trebaju biti nova – za SMP to nije uslov.

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ – POČETNA INVESTICIJA - PRIMJER

Preduzeće Regional (veliko p.)

Planirani troškovi investicije su :

a- zamjena starih mašina	50.000 €
b- modernizacija proizvodne linije	50.000 €
c- proširenje proizvodne linije-mašine	100.000 €
- zgrada	<u>200.000 €</u>
	400.000 €

Opravdani troškovi :

b- modernizacija proizvodne linije	50.000 €
c- proširenje proizvodne linije- mašine	100.000 €
- zgrada	<u>200.000 €</u>

**MAX intenzitet
pomoći : 350.000 € *
50% = 175.000**

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ – PODSTICAJNI EFEKAT

Podsticajni efekat: državna pomoć podstiče primatelja, da promeni rukovanje preduzeća u smislu povećanja razvoja područja / pozitivni efekat.

Prijava (standardni obrazac) mora biti poslata davaocu državne pomoći prije početka rada na projektu. Početak gradnje se smatra početak građevinarskih radova ili obavezujuća narudžba opreme, koju više nije moguće otkazati.

Velika preduzeća – dodatno dostaviti dokaze o podsticajnom efektu.

Pisana potvrda davaoca, da projekt ima podsticajni efekat/rješenje o dodijeli još nije potrebna.

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ – STANDARDNI OBRAZAC

Informacije o korisniku državne pomoći:

- ime, adresa, djelatnost (koda NACE),
- izjava, da preduzeće nije u poteškoćama,
- navesti pomoć koja je već bila primljena za druge projekte u zadnje tri godine na istom regionalnom teritoriju,
- izjava, koja opredeli regionalnu pomoć, koju je ili će je isti projekat primiti od drugih grantora,
- izjava, koja navodi da je preduzeće zatvorilo jednaku ili sličnu djelatnost u EPP u dvije zadnje godine, ili ima namjeru zatvoriti je

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ – STANDARDNI OBRAZAC

2. Informacije o projektu/dejavnosti:

- kratak opis investicionog projekata,
- kratak opis očekivanih pozitivnih učinaka na teritoriju (primjer broj ostvarenih ili održanih radnih mjesta,...),
- pravni osnov projekta,
- planirani datum početka i završetka projekta/djelatnosti,
- lokacija(-e) projekata.

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ – STANDARDNI OBRAZAC

3. Informacije o financiranju projekata/djelatnosti:

- naložbe i drugi povezani troškovi, analiza troškova i koristi za prijavljene mjere državne pomoći,
- opravani troškovi,
- iznos pomoći, potreban za izvođenje projekata/djelatnosti,
- intenzitet pomoći.

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ – STANDARDNI OBRAZAC

4. Informacije o potrebnosti pomoći i njezinem očekivanem utjecaju:

- kratko obrazloženje potrebe za pomoć i njen uticaj na odluku za investiciju ili lokaciji; navede se alternativna lokacija ili naložba v slučaju odsutnosti pomoći,
- izjava o nepostojanju neopozivog sporazuma između korisnika i izvođači projekata

REGIONALNA INVESTICIONA POMOĆ- USLOVI

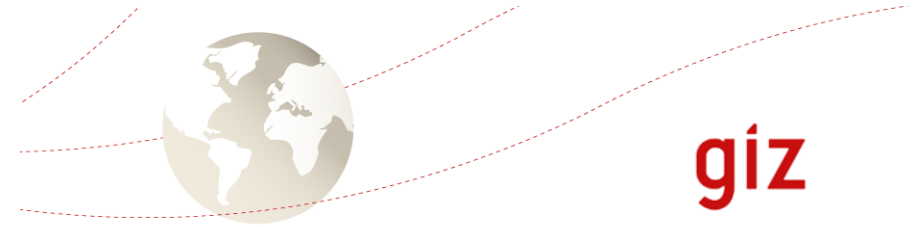
Korisnik pomoći mora uložiti najmanje 25% vlastitih sredstava (bez uticaja državne pomoći).

Investicija & radna mjesta ostati u regiji minimalno 5 godina (3 SMP).

Jedinstven investicioni projekat – isti primalac – u roku od 3 godine.

Radna mjesta moraju biti ostvarena u roku od 3 godina od završetka investicije.

Osigurati usaglašenost invest. sa zakonodavstvom za zaštitu životne sredine.

VELIKI PROJEKTI

Početna investicija - opravdani troškovi > 50 mio €.

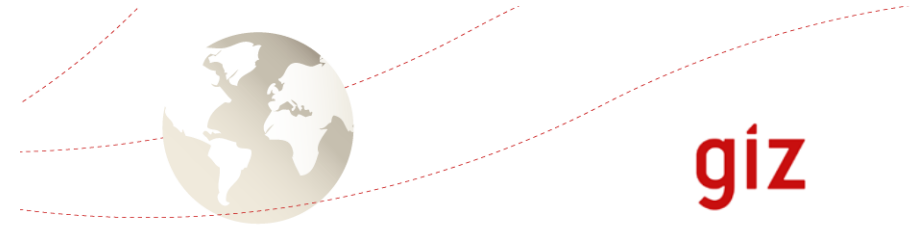
Formula za izračun najvećeg dozvoljenog iznosa državne pomoći = $R \times (50 + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$.

MEHANIZAM

Opravdani troškovi	Maksimum od dozvoljenog intenziteta (50% za veliko preduzeće)
do 50 mio €	100 % (50%)
50 – 100 mio € (B)	50 % (25%)
> 100 € (C)	34 % (17%)

State Aid Management Project
Funded by the European Union

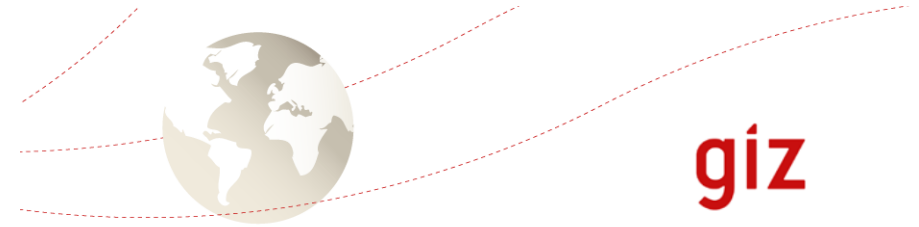

OPERATIVNA DRŽAVNA POMOĆ - CILJ

Problemi, izazovi regije, sa kojima se srijeće trebaju biti opredeljeni u naprijed. Mjere moraju biti usmjerene u otklanjanje tih problema.

State Aid Management Project
Funded by the European Union

OPERATIVNA DRŽAVNA POMOĆ – OPRAVDANI TROŠKOVI

Namenjena je smanjenju tekućih troškova, koji nisu povezani sa investicijom.

Troškovi, koji se mogu pokrivati (primjerice) su: troškovi za zaposlene, za materiale, za usluge, za zakup, za komunikacije, za energiju,...

OPERATIVNA DRŽAVNA POMOĆ – PODSTICAJNI EFEKAT

Potrebno je dati ocijenu znatnog pada ekonomske aktivnosti bez državne pomoći.

- podrška mora doprinijeti regionalnom razvoju
- podrška mora biti proporcionalna sa regionalnim hendikepom
- troškovi moraju biti definisani unaprijed
- podrška je samo privremena i degresivna

MAPA REGIONALNIH DRŽAVNIH POMOĆI

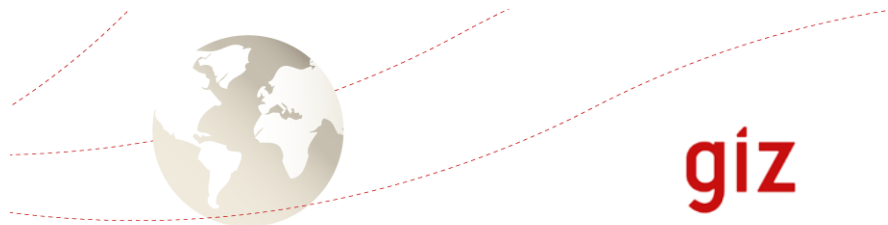
Lista teritorija, opravdanih do regionalnih državnih pomoći.

Opredjeli maksimalne intenzitete.

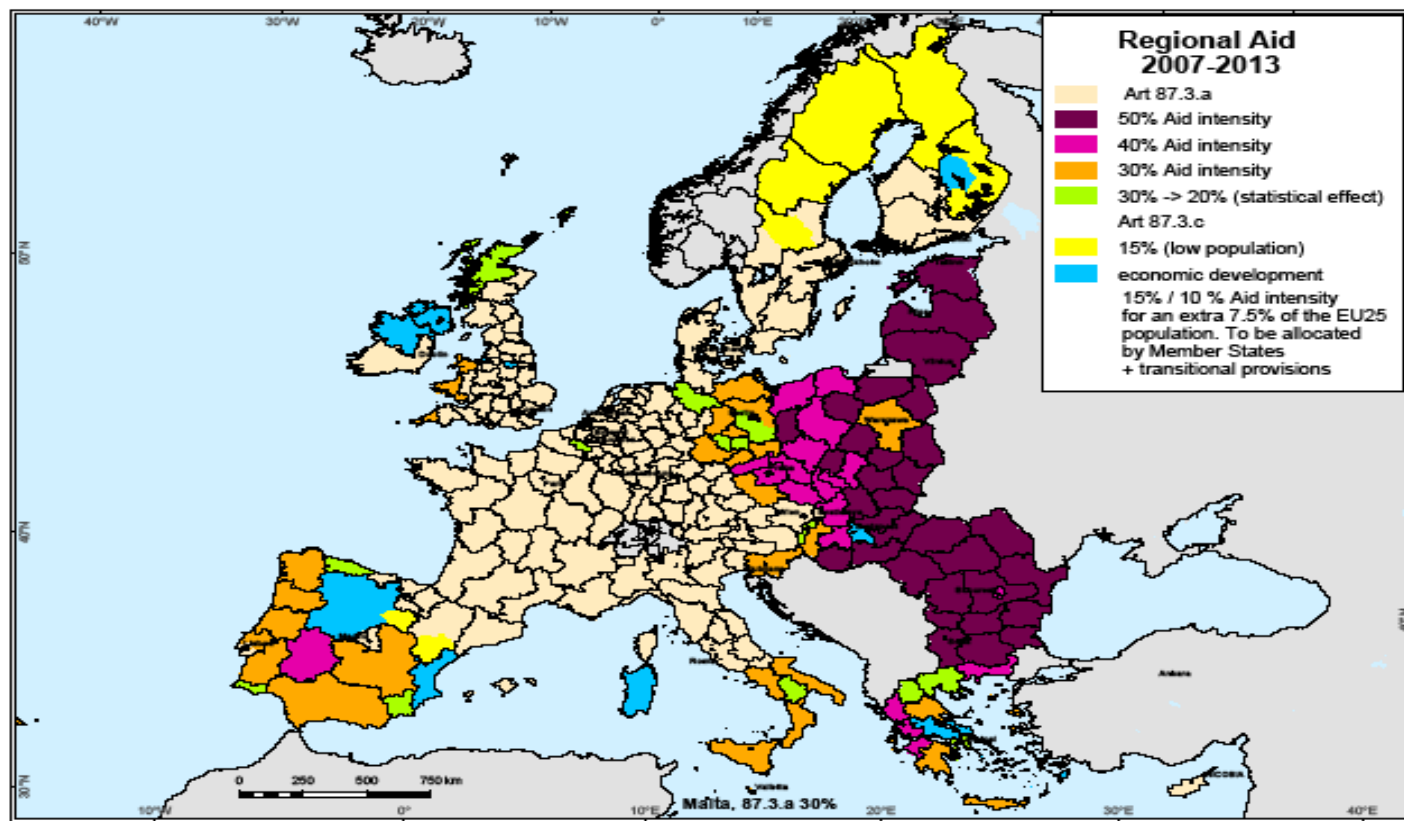
Mapu potvrdi Evropska komisija.

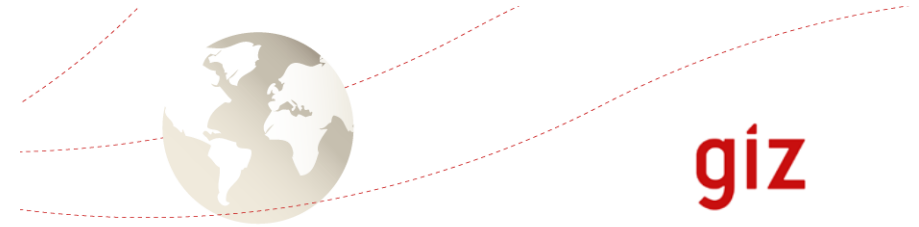
U razdoblju 2007-2013 45,5% stanovništva EU 27 svrstano u manje razvijenim regijama A i C.

Za razdoblje 2014 – 2020 46,53 % stanovništva EU 27 svrstano u manje razvijenim regijama.

Mapa 2006-2013

MAPA REGIONALNIH DRŽAVNIH POMOĆI – PODACI ZA KREIRANJE

Za definisanje regionalne mape upotrebe se podaci iz razdoblja 2008-2010.

Aktualni su podaci o BDP po stanovniku po SKM (standard kupovne moći).